

UKA 2022/174

23/11-2022

Anna Wangenheim

**Qanoq iliorluta kulturitoqarput aallaavigalugu tamat oqartussaaqataanerannik sanarfinninnitsinni
inuttaasut peqataatinneqarnerat sunniuteqaqataanerallu pitsaanerpaamik qulakkeersinnaanerippup
pillugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuut.**

(Inatsisartunut ilaasortaq Mariane Paviaisen, Inuit Ataqatigiit)

Qujanaq Inatsisartunut ilaasortamut Mariane Paviaisen-imut apeqquteqaat aallaavigalugu oqallisisiassatut
siunnersuuteqarneranut.

Aallaqqaasiutitut oqartariaqarpunga, oqallisisiap quelequataa oqallisissiallu imarisaa
naapertuuppallaanngitsut. Oqallisisiaq quelequataa siammasissorujussuovoq, imarisaaanili
annikitsortaannaanik ilanggussuilluni. Taamaattumik oqaatigeriissavara, oqallisisiap quelequataa
pingarnertut isummersorfigissagakku.

Siullermik tamat oqartussaaqataanerata maannakkorpiaq killiffigisaa takulaartigu. Qinersiartortartut
ajoraluartumik ikiliartorput. Ilaa soormita?

Tamanna pillugu qinersisartunik pisortatigoortuunngitsumik oqaloqateqaraangama, tikkukkajuppaat,
inuaqatigiinni unamminartunut ilungersunartunut naammattumik suliniartoqanngitsoq soorlu
assersuutigalugu meerartatta kinguaassiuutitigut atornerunneqarnerannut, persuttaanerit-
toqutsisarnerillu annertuut aammal uianartumik imminut toquttarnernut annertuunut. Qinersiartut
aamma isumaqarput, inunnut tungassuteqartut amerlavallaartut, qinikkanut
tatiginnikkunnaariartornermut, aammal uinuttaasut isumalluarnerat politikkerillu pilersaarutaat
ungasillingaluttuinnarsimasut.

Tamakku assersuutinik taasaqalaarusuinnarlunga, tusartarsimasannut. Isorinnernermeri aamma takussaavoq
ersarisorujussuullulinu inuit naapittarfianni, assersuutissarpassuaqarmat isorisanik tigussaasunik
isummersornernillu. Nuannersut nuanniitsullu. Ajungilluinnarpoq, kinaluunniit pisinnaatiaaffeqarmat
isummersornissaminik aammal uakerliusinnaatitaalluni. Assersuut kingullertigut pisoq uakerliussutsimik
takutitsinersuaq nerisassanut peqqinnanngitsunut akitsuutit qaffanneqarmata. Tassani NAAMMALEQAAQ-
kkut, uakerliussutsimik takutitsinermut tassunga siuttuupput, akitsuutit qaffanneqarnerisa kingunerisaannik
akit qaffannerannut uakerliusut.

Politikkikkut qularikujuppara uakerliussutsimik takutitsinermeri siuttuusut ilumut inuttaasut sinnerlugit taama
iliornersut imaluunniit politikkikkut partiimi soqtigisat siuarsarniarlugit politikkikkut misiliinerunersoq.
Sanilliussilaarlanga. Maanakkorpiaq akit qaffariartornerat nalaapparput, tamatsinnik eqquisoq
ilaqtariinnullu ataasiakkaanut aningaasartuuteqarnerulersitsisoq. Tamanna ilaqtariinnut
isasoorutaaneruvoq sukkunut, imigassamut tupamullu akitsuutit taamani qaffanneqarnerannit, taamani
uakerliussutsimik takutitsisoqarmat. Naammiuku taakku NAAMMALEQAAKKUT? Siunertarinnginnerpaat
utoqqaat atugarisaasa pitsanngorsarnissaat, ilaqtariit meerartallit atugaarisaasa pitsanngorsarnissaat,
pissakinnerit atugarisaasa pitsanngorsarnissaat?

Aamma isumaqarpunga, pingaartuusoq tamat oqartussaaqataanerisa sanarfinerannut, Naalakkersuisut ammasuuullutilu ersarissuliornissaat ilisimatitsisarnissaallu innuttaasunillu oqaloqatiginnissinnaanissaat. Taamaattoqanngilluinnarpormi.

Naalakkersuisooqatigiit nutaat ikkummatali tusagassiuutit arlallit nipaannerujussuaq pakatsissutigisorujussuaat. Nunanut allanut- sillimaniarnermullu politikkimut tunngatillugu nipaanneq, coronap nalaani aqutsinermi nipaanneq, nipangersimaannarneq coronap ajornartoortsinerani Ruslandillu Ukraine-mut sorsulerneratigut kingunerluutinut nalorninerujussuarmut.

Naalakkersuisunut ilaasortat toqqoqqapput ilanngutassiortullu ilumoortunik apeqqutaannut akiumanngisaannangajallutik. Isumaqarpunga tamanna tamat oqartussaaqataanerannut ajornartorsiutaasoq imaannaanngitsoq. Tusagassiuutit akutsunngitsumik oqaatigisarpaat, Naalakkersuisunut oqaaseqartitsiniarnerigaluatik iluatsinneq ajortut. Tusagassiuutit suugaluarpataluunniit. Tassa ima isikkoqarpasippoq, Naalakkersuisut attaveqarniarnerat tunngaviusumik ajornartorsiutaasoq. Tamat oqartussaaqataanerat pitsaasoq siuarsaneqassaaq tusagassiuutinit kiffaanngissuseqartunit isornartorsiuisunillu, pissaanermik tigumminnittunik eqeersimaartitsisoq nunap inatsisaannik tamanik malinninnissamut qulakeerinnittussatut.

Inatsisartoqarnermi ingerlatsineq qivialaassagutsigu, ajoraluartumik Naalakkersuisut arriisaarnermikkut attaveqartannginnermikkullu tamat oqartussaaqataanissaraluannik kigaalatitsartut. Naalakkersuisut § 37-apeqqutinut akiniaasaartarput, akutsunngitsumillu akissutaat atorneqarsinnaassanatik, ikerinnarmiillutilu tigussaaususanginnamik. Sulinermut kingaalassutaasarput isummerfigisassatut siunnersuutinik tigussaaunik sanassatilluni. Taamaaporlu Inatsisartuni ataatsimiititalianit aperisoqartillugu. Paamaarussinerup uani kingunerisarpa, siunnersuutit kinguartittariaqartarneri kingusinaartarnerilu. Ajoraluartumillu aamma kingunerisarlu, ataatsimiititaliat piffissaqarneq ajornerat isumaliutissiissutip sukumiisumik suliarinissaanut, tamannalu inatsimmik pipallatamik sananermik kinguneqarsinnaalluni.

Taamaattumik qularutigineqassanngilluinnarpoq, qinikkat tungaanniit iliuuseqarluarsinnaagaluaqigatta tamat oqartussaaqataanerannut sanarfinninnitsinni. Naalakkersuisut allatut ajornartumik ilungersornerusariaqarput Inatsisartut suliaannik ataaqqinninnissamut aammalu innuttaasunik attaveqarnermut.

Tassalu Demokraatit oqallinnermut isummersuutigigallagaat.